

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

2020 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	26

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1:Kadro Ünvan ve Sayıları Tablosu.....	3
Tablo 2:2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	5
Tablo 3:2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5

KISALTMALAR

EPDK : Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
İHDS : İŞletme Hakkı Devir Sözleşmesi
LPG : Sıvılaştırılmış Petrol Gazları
RG : Resmi Gazete
TEDAŞ : Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Doğal Gaz Abonesi Kamu Kurumlarının Güvence Bedelinden Muaf Tutulmaması
2. Süresinde Ödenmeyen ya da Eksik Ödenen Gelir Paylarının Takip ve Tahsiline İlişkin Mevzuat Düzenlemesinin Olmaması, Tahsil Edilen Bu Payların Kullanımına İlişkin Mevzuat Düzenlemesinin Gerekliliği
3. Dağıtım Şirketlerinin Düzenlediği İhalelere, Bu Şirketlerin Hisselerini Devralan ve Ayrı Tüzel Kişiliği Bulunan Şirketlerin Ortağı Şirketlerin Katılabilmesi
4. İşletme Hakkı Devir Sözleşmesinde Düzenlenmeyen Kira Gelirleri Hakkında, Kurum Tarafından İdari İşlemlerle Düzenleme Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

1.1. Mevzuat ve Görevler

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), 03.03.2001 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile “Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu” adı altında kurulan; 02.05.2001 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 4646 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nda Değişiklik Yapılması ve Doğal Gaz Piyasası Hakkında Kanun ile birlikte “Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu” adını alan düzenleyici ve denetleyici kurumdur.

14.03.2013 tarih ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 4628 sayılı Kanun’un başlığı “Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” şeklinde değiştirilmiştir.

EPDK, kamu tüzel kişiliğini haiz idari özerkliğe sahip bir otorite olup, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli (III) sayılı cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumdur. Kurum, elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG’nin; yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine tabi faaliyet gösterilebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir enerji piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması amacıyla kurulmuştur. Kurum;

1. Elektrik piyasasında; tüzel kişilerin yetkili oldukları faaliyetlerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini tanımlayan lisansların verilmesi ve ilgili diğer işlemlerin yapılması; piyasa performanslarının izlenip, performans standartlarının oluşturulması; ikincil mevzuatın oluşturulması, geliştirilmesi ve uygulanmasının sağlanması; lisans sahibi tüzel kişilerin denetlenmesi; düzenlemeye tabi tarifelerin hazırlanması, tadili ve uygulanmasının sağlanması; piyasada Elektrik Piyasası Kanunu’na uygun şekilde davranılmasının sağlanması,

2. Doğal gaz piyasasında; doğal gazın ithalatı, iletimi, dağıtımı, depolanması, ticareti ve ihracatı ile bu faaliyetlere ilişkin tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini tanımlayan lisans ve sertifikaların verilmesi ve ilgili diğer işlemlerin yapılması; piyasa ve sistem işleyişinin incelenmesi; ikincil mevzuatın oluşturulması, geliştirilmesi, uygulanmasının sağlanması; lisans ve sertifika sahiplerinin, denetlenmesi, düzenlemeye tabi tarifelerin hazırlanması, tadili ve uygulanmasının sağlanması; piyasada Doğal Gaz Piyasası Kanunu’na uygun şekilde davranılmasının sağlanması,

3. Petrol piyasasında; petrol ile ilgili rafinaj, işleme, madeni yağ üretimi, depolama, iletim, serbest kullanıcı ve ihrakiye faaliyetlerinin yapılması amacıyla tesis kurulması, işletilmesi, akaryakıt dağıtımı, taşınması ve bayilik faaliyetleri için lisans verilmesi ve ilgili diğer işlemlerin yapılması; lisans gerektiren faaliyet ve işlemlerin kapsamı, lisans ile kazanılan hak ve üstlenilen yükümlülükler, lisans kapsamındaki faaliyetlerin kısıtlanması, faaliyetin yürütülmesine ilişkin olarak özel şartların belirlenmesi; ikincil mevzuatın oluşturulması, geliştirilmesi ve uygulanmasının sağlanması; tarifelerin onaylanması; piyasada oluşan fiyatların ve fiyat listelerinin takibi, piyasada Petrol Piyasası Kanunu'na uygun şekilde davranılmasının sağlanması,

4. Sıvılaştırılmış petrol gazları (LPG) piyasasında; LPG dağıtımı, taşınması, otogaz bayilik faaliyetleri, depolanması, LPG tüpü imalatı, muayenesi, tamiri ve bakımı amacıyla tesis kurulması ve işletilmesi için lisans verilmesi ve ilgili diğer işlemlerin yapılması; lisans gerektiren faaliyet ve/veya işlemlerin kapsamı, lisans ile kazanılan hak ve yükümlülükler, faaliyetin yürütülmesine ilişkin olarak özel koşulların belirlenmesi; ikincil mevzuatın oluşturulması, geliştirilmesi ve uygulanmasının sağlanması; piyasa faaliyetlerine ilişkin gerekli yönlendirme, gözetim ve denetim faaliyetlerinin yapılması; piyasada oluşan fiyatların takibi, piyasada Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanunu'na uygun şekilde davranılmasının sağlanması, konularında yetkili ve sorumludur.

02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde düzenleyici ve denetleyici kurumların yapılanma, amaç ve görevleri ile ilgili herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Kurumun teşkilatı, çalışma usul ve esasları ile hizmet birimleri ve bu birimlerin görev, yetki ve sorumlulukları, personelin nitelikleri, sayı ve unvanları, atanması, ücret ile diğer mali ve sosyal hakları 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'da düzenlenmiştir. Kurumun ilişkili olduğu Bakanlık, 4628 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi hükmü uyarınca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığıdır. Kurumun merkezi Ankara'da olup taşra teşkilatı bulunmamaktadır. Kurum, dağıtım bölgelerinde müşteri ilişkilerini sağlamak üzere irtibat büroları kurabilir.

Kurumun temsil ve karar organı, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere Cumhurbaşkanınca atanan yedi üyeden oluşan Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'dur. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır. Başkana Kurum başkanlığına ilişkin görevlerinde yardımcı olmak üzere Kurul kararıyla iki başkan yardımcısı atanabilir. 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (III) sayılı Cetvelinde yer alan Kurumun başkan ve üyelerinin görev süreleri 4 yıldır.

Kurumun hizmet birimleri 4628 sayılı Kanun'da; Elektrik Piyasası Dairesi Başkanlığı, Doğal Gaz Piyasası Dairesi Başkanlığı, Petrol Piyasası Dairesi Başkanlığı, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Dairesi Başkanlığı, Tarifeler Dairesi Başkanlığı, Denetim Dairesi Başkanlığı, Kamulaştırma Dairesi Başkanlığı, Hukuk Dairesi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Kurul Hizmetleri Müdürlüğü ve Başkanlık Özel Kalem Müdürlüğü şeklinde düzenlenmiştir.

4628 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesi gereğince, kuruma verilen görev ve hizmetler, enerji uzman ve enerji uzman yardımcılarında oluşan meslek personeli ile idari personel tarafından yürütülmektedir. Kurum hizmetlerinin gerektirdiği görevler, idari hizmet sözleşmesi ile sözleşmeli olarak istihdam edilen personel eliyle yürütülmektedir. Kurum personeli 4628 sayılı Kanunla düzenlenen hususlar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabidir.

Kurumda 31.12.2020 tarihi itibarıyla mevcut insan kaynaklarına ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1:Kadro Ünvan ve Sayıları Tablosu

Kadro Ünvanları	Toplam Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Başkan Yardımcısı	2	2
Daire Başkanı	11	10
Başkan Danışmanı	19	12
Grup Başkanı	67	59
Enerji Uzmanı	244	148
Enerji Uzman Yardımcısı	131	48
Avukat	25	24
Özel Kalem Müdürü	1	1
Kurul Hizmetleri Müdürü	1	1
Özel Kalem Müdür Yardımcısı	1	0

Kurul Hizmetleri Müdür Yardımcısı	1	0
İrtibat Büro Müdürü	1	0
Yönetim Hizmetleri Uzmanı	94	81
Çözümleyici	8	3
Programcı	6	0
Tabip	1	0
Hemşire	1	1
Tekniker	2	1
Teknisyen	5	5
İletişim Görevlisi	20	16
Yönetim Görevlisi	79	62
Kütüphaneci	1	0
Şoför	10	7
Dağıtıcı	2	1
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	0
Mütercim-Tercüman	2	0
Araştırmacı	1	0
Mühendis	20	18
Mimar	1	1
TOPLAM	758	501

1.3. Mali Yapı

4628 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesinde Kurum gelirlerinin Kurum giderlerini karşılamada esas olduğu belirtilmiştir. Gelir fazlalıkları, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda belirlenen usul ve esaslara göre her üç ayda bir Hazine ve Maliye Bakanlığına aktarılmaktadır.

Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, 2020 yılı EPDK başlangıç ödeneği 329.337.000,00 TL'dir. Yıl içerisinde yapılan revizyonlar ile toplam ödenek 390.332.000,00 TL'ye yükselmiş, bu ödeneğin 316.984.626,76TL'si kullanılmıştır. Yılsonu itibarıyla bütçe gider gerçekleşmesi % 81,21dir.

Tablo 2:2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Kodu	Ödenek Türü	Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Yıl Gerçekleşme (TL)	Sonu
01	Personel Giderleri	100.285.000,00	100.285.000,00	85.522.106,32	
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	13.395.000,00	13.395.000,00	10.880.196,64	
03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	154.437.000,00	154.437.000,00	124.343.412,72	
05	Cari Transferler	13.620.000,00	74.615.000,00	71.038.381,51	
06	Sermaye Giderleri	47.600.000,00	47.600.000,00	25.200.529,57	
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	
TOPLAM		329.337.000,00	390.332.000,00	316.984.626,76	

Tablo 3'te görüleceği üzere, 2020 yılı bütçe gelir gerçekleşmesi 443.390.069,69 TL dir. Bütçe gelirlerinin; 360.460.936,35 TL'sini Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri, 70.596.710,20 TL'sini Bütçe Aidat Gelirleri, 12.332.423,14 TL'sini ise Diğer Gelirler oluşturmaktadır.

Tablo 3:2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Gelir Kalemleri	Bütçe Gerçekleşmesi (TL)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	360.460.936,35
Hazine Yardımı	0,00
Bütçe Aidat Gelirleri (Kişi ve kurumlardan alınan paylar)	70.596.710,20
Diğer Gelirler	12.332.423,14
TOPLAM	443.390.069,69

2020 yılında gerçekleşen Faaliyet Gelirleri Toplamı 438.331.817,05TL, Faaliyet Giderleri Toplamı ise 304.672.692,38 TL dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

EPDK, Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idaresi olması nedeniyle, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'ne ve 5018 Sayılı Kanun'un muhasebe işlemlerini içeren 7, 8, 42, 49, 50, 51, 52, 76 ve 78'inci maddelerine tabidir. Muhasebe hizmetleri 1/01/2020 tarihinden itibaren, Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca düzenleyici ve denetleyici kurumlar, mezkûr Kanun'un sadece 3, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 25, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 68 ve 76 78'inci maddelerine tâbidir.

"İç Kontrol Sistemi" başlıklı ve 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67'nci maddeleri içeren beşinci kısım düzenleyici denetleyici kurumları kapsamamaktadır.

Bununla birlikte;

Kurum personelinin görev, yetki ve sorumluluklarının belirlendiği,

Naklen veya açıktan atanan tüm personele göreve başladıkları gün Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesinin imzalatıldığı,

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu İmza Yetkileri Yönergesi'nin 28/11/2016 tarihli ve 44953 sayılı Başkanlık Oluru ile yürürlüğe girdiği ve 30/11/2016 tarihli ve 45454 sayılı yazı ile tüm birimlere duyurulduğu anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğal Gaz Abonesi Kamu Kurumlarının Güvence Bedelinden Muaf Tutulmaması

Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nde kamu idarelerinin güvence bedelinden muafiyetinin düzenlendiği, Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nde ise kamu kurumlarının güvence bedelinden muafiyetine dair düzenleme yapılmadığı anlaşılmıştır.

03/11/2002 tarih ve 24925 sayılı R.G' de yayımlanan "Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği" nin "Müşteri Sözleşmeleri" başlıklı 38'inci maddesinde:

"İlk abonelik esnasında yapılacak abonelik sözleşmesi; iç tesisat proje onayını müteakip gerekli belgelerin dağıtım şirketine ibrazından ve ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenmiş güvence bedelinin tahakkukundan ve/veya tahsilinden sonra imzalanır veya mesafeli sözleşme yapılır. Abonelik sözleşmesi, doğal gazı fiilen kullanacak olan gerçek veya tüzel kişi veya bunların yetkili temsilcileriyle yapılır...", "Güvence Bedeli" başlıklı 39'uncu maddesinde:

"Dağıtım şirketi, alacaklarını garanti altına alabilmek amacıyla, mekanik sayaç kullanan abonelerden abonelik sözleşmesinin imzalanması sırasında bir defaya mahsus olmak üzere güvence bedeli alabilir. Ancak ön ödemeli sayaç kullanan abonelerden güvence bedeli alınmaz.

Güvence bedeli, doğal gazı fiilen kullanmak üzere sözleşme yapan kişilerden veya bunların yetkili temsilcilerinden alınır.

Güvence bedelleri ile bunların hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar, her yıl tarife önerisi ile birlikte dağıtım şirketi tarafından Kuruma önerilir ve Kurul tarafından belirlenir.

Mal ve/veya hizmet üretim amaçlı doğal gaz kullanan aboneler ile serbest tüketiciler güvence bedeli olarak nakit yerine banka kesin teminat mektubu da verebilir.

..." denilmiştir.

Yukarda verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, güvence bedelinin dağıtım şirketlerinin alacaklarını garanti altına almak amacıyla, mekanik sayaç kullanan abonelerden bir defaya mahsus alınan bedel olduğu anlaşılmaktadır. Yönetmelikte güvence bedelinden muafiyete ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. 5018 sayılı Kanun'a ekli I, II, III sayılı cetvellerde yer alan merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile aynı kanuna ekli IV sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları da güvence bedelini ödemektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı “Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı” hakkında EPDK’ya yazdığı 10/12/2020 tarih ve 674240 sayılı görüş yazısında, güvence bedellerine ilişkin olarak:

“ ...

Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden olan alacakların garanti altına alınması yönünden bu idarelerin bir risk oluşturmadığı,

Güvence bedellerinin uzun süreli olarak, talep eden dağıtım şirketlerinde kalmasının kamu kaynağının atıl kalacak olması nedeniyle 10/12/2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun getirmiş olduğu kamu mali yönetimi ve kamu kaynaklarının kullanımı ilkeleri ile tam olarak örtüşmediği değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede, mezkur Yönetmelikte 5018 sayılı Kanuna ekli I, II, III sayılı cetvellerde yer alan merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden güvence bedeli alınmaması yönünde bir düzenleme yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca, bu önerimizin hayata geçirilmesi halinde bahse konu idarelerden daha önce alınmış olan güvence bedellerinin iadesinin de bu Yönetmelikte açıklığa kavuşturulması gerektiği mütalaa edilmektedir.” ifadelerine yer vermiştir.

Yukarıda yer verilen Bakanlık görüşü de kamu borçlarının dağıtım şirketleri açısından herhangi bir risk oluşturmadığını teyit etmekte olup, cevap yazısıyla kamu idarelerinin güvence bedelinden muaf tutulmasına yönelik taslak yönetmelikte düzenleme yapılması istenmektedir.

Doğal gaz aboneli olan kamu idarelerinin güvence bedelinden muafiyetine ilişkin bahsedilen yönetmelikte herhangi bir düzenleme yapılmamış iken, 30 Mayıs 2018 tarih, 30436 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan “Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği” nde 5018 sayılı Kanuna ekli I sayılı cetvelde yer alan idareler güvence bedelinden muaf tutulmuştur.

Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği’nin “Güvence bedeli alınmayan tüketiciler” başlıklı 30’uncu maddesinde:

“ (1) Bu Bölüm hükümleri çerçevesinde;

Ön ödemeli sayaç tesis eden tüketicilerden,

...

c) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinden, bu kamu idarelerinin dinlenme tesisleri, misafirhaneleri ile iktisadi ve ticari amaçla işletilen tesisleri hariç,

...

(3) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde tanımlanan tüketicilerden bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden sonra yapacakları perakende satış sözleşmeleri kapsamında güvence bedeli alınmaz.” denilmiştir.

Kamu kurumlarının Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği’nde güvence bedelinden muaf tutulduğu hususu ile Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın taslak yönetmelik hakkındaki görüş yazısı dikkate alındığında 5018 sayılı Kanun'a ekli I, II, III sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile IV sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumlarının güvence bedelinden muaf tutulması ve alınan bedellerin iadesine ilişkin “Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği’nde düzenleme yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

BULGU 2: Süresinde Ödenmeyen ya da Eksik Ödenen Gelir Paylarının Takip ve Tahsiline İlişkin Mevzuat Düzenlemesinin Olmaması, Tahsil Edilen Bu Payların Kullanımına İlişkin Mevzuat Düzenlemesinin Gerekliliği

Akaryakıt ve LPG dağıtıcı lisansı sahiplerinin ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmını temin için tüketici fiyatlarına ilâve ederek tahsil ettikleri gelir paylarını süresinde yatırmamaları ya da eksik yatırmaları durumunda, yatırılmayan bu tutarların takip ve tahsil usulüne ilişkin mevzuat düzenlemesinin olmadığı anlaşılmıştır.

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu’nun “Petrol stokları” başlıklı 16. maddesinde:

“Piyasada sürekliliğin sağlanması, kriz veya olağaniüstü hallerde risklerin önlenmesi ve uluslararası anlaşmalar gereği olağaniüstü hal petrol stokları ile ilgili yükümlülüklerin ifası amaçlarıyla bir önceki yıl günlük ortalama kullanımının içindeki net ithalatın en az doksan günlük miktarı kadar petrol stoğu tutulur.

Ulusal petrol stoğu, rafineri, akaryakıt ve LPG dağıtıcı lisansı sahiplerinin ikmal ettiği günlük ortalama ürün miktarının minimum yirmi katını kendi depolarında veya lisanslı depolama tesislerinde topluca veya statülerine göre ayrı ayrı bulundurma yükümlülüğü ile sağlanır. Rafinerilere ve depolara boşaltılmak üzere karasularında bulunan yüklü tankerler ile rafinerilerdeki ham petrol ve yarı mamul ürünler, ürüne tahvil edilerek ulusal stok mükellefiyetine sayılır. Ulusal petrol stoğu, depolanan yerin durumuna ve mevzuatın müsaadesi şartı ile vergisiz tutulabilir.

Akaryakıt ve LPG dağıtıcı lisansı sahiplerinin, tank dibi hariç toplam stoğunun yirmi günlük kısmı şirketlerin minimum işletme stoğu olarak alınır ve ulusal petrol stoğundan sayılır. (Mülga cümle:21/2/2019-7166/13 md.)

Ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmı rafinericiler tarafından tutulur ve tamamlayıcı kısmın edinilmesi nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu kısım stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilâve edilen (Kurul tarafından azami 10 ABD Dolar/ton'a kadar belirlenir.) ve rafinericilerin kullanımında kalan gelirler ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde ithalat durumunda bu gelir rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir. Rafinericiler tarafından her yıl bu gelirin muhasebesi hakkında Kuruma bilgi verilmesi zorunludur. Gelir, yeterli depolama tesisi ve stok sağlandıktan sonra idame giderlerini sağlayacak seviyeye çekilir.

...” denilmiştir.

Bakanlar Kurulu tarafından tesis edilen “Ulusal Petrol Stok Komisyonu” nun 21/04/2017 tarih ve 2007/1 sayılı Kararında:

“1. Ulusal petrol stoku, lisans sahiplerinin tutmakla yükümlü oldukları stoktan ve tamamlayıcı petrol stokundan oluşur...

2. Lisans sahiplerinin tutmakla yükümlü oldukları petrol stoklarının izleme ve denetim faaliyetleri EPDK tarafından gerçekleştirilir, buna ilişkin usul ve esaslar 01.01.2018 tarihine kadar uygulamaya geçilecek şekilde EPDK tarafından yayımlanır. EPDK tarafından gerçekleştirilen denetim faaliyetlerine ilişkin sonuçlar yıllık olarak Komisyona rapor edilir.

3. Ulusal stokun tamamlayıcı kısmının edinimi ve finansmanı kapsamında gelir payı ödemelerine ilişkin izleme ve denetim EPDK tarafından gerçekleştirilir, buna ilişkin usul ve esaslar 01.01.2018 tarihine kadar uygulamaya geçilecek şekilde EPDK tarafından yayımlanır. EPDK tarafından gerçekleştirilen denetim faaliyetlerine ilişkin sonuçlar yıllık olarak Komisyona rapor edilir.” denilmiştir.

Söz konusu Karar ile, ulusal stokun tamamlayıcı kısmının edinimi ve finansmanı kapsamında gelir payı ödemelerine ilişkin usul ve esasları belirleme görevi EPDK'ya verilmiştir. Bu kapsamda 04/10/2007 tarih ve 7319 sayılı Kurul Kararı ile “Zorunlu Petrol Stoku ve Gelir Payı Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar” kabul edilerek 10/10/2017 tarih, 30206 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanmıştır.

Zorunlu Petrol Stoku ve Gelir Payı Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar'ın 7'nci maddesinde:

“1. Dağıtıcı ve ihrakiye teslimi lisansı sahipleri akaryakıt ithal etmesi, işleme ve rafinerici lisansı sahipleri ise akaryakıtı serbest dolaşıma vermesi halinde gelir payı öder. Dağıtıcı lisansı sahipleri harmanlamak amacıyla etanol temin etmesi durumunda temin edilen etanol için ayrıca gelir payı öder.

2. Gelir payı, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen işlemlere konu miktar ile Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 50 nci maddesi kapsamında beher metreküp veya ton için belirlenen bedelin çarpılması ile hesaplanır.

3. Gelir payı, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen işlemlerin gerçekleştirildiği tarihi takip eden ayın son gününe kadar rafinerici adına açılmış gelir payı hesabına tek seferde yatırılır.

4. Rafinerici lisansı sahibi ilgili aya ilişkin gelir payı muhasebesini takip eden ayın sonuna aylık ve kümülatif olarak Kuruma bildirir.” hükümleri yer almakta olup ayrıca Karar öncesi döneme ilişkin gelir payı ödemeleri Geçici 2. maddeyle düzenlenmiştir. Geçici 2. maddede: “Lisans sahiplerinin Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin 50 nci maddesi kapsamında 01/01/2018 tarihinden önceki faaliyetlerinden kaynaklı ödenmeyen gelir payları 30/06/2018 tarihine kadar gelir payı hesabına bir kerede yatırılır.” denilmiştir.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, rafineri lisansı sahiplerinin ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmını tutmakla görevlendirildiği, tamamlayıcı kısmın edinilmesi nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman gideri, depolama ve idame maliyeti karşılığı olarak Kurul tarafından beher metreküp veya ton için belirleme yapılması gerektiği, akaryakıt ve LPG dağıtıcı lisansı sahiplerinin belirlenmiş tutarları maliyet unsuru olarak bayilere ve serbest tüketicilere yansıtılarak tahsil edecekleri, tahsil edilen bu tutarların rafinericilerin kullanımında kalacağı, rafinericiler tarafından bu gelirin muhasebesi hakkında her yıl Kuruma bilgi verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Kararın 7'nci maddesi gereği, tahsil edilen gelir paylarının takip eden ayın son gününe kadar rafinerici adına açılmış gelir payı hesabına tek seferde yatırılması gerekmektedir. Kararın yürürlüğe girdiği 01/01/2018 tarihinden itibaren gelir payı ödemelerinde herhangi bir sorunla karşılaşılmadığı anlaşılmıştır.

Bununla birlikte, gelir paylarının zamanında ödenmemesi ya da eksik ödenmesi durumunda bu paylarının tahsil usulü hakkında ne “5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu”, ne “5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, ne “4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” ve ne de “6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun” da herhangi bir düzenleme vardır.

Ayrıca, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği 20/12/2003 tarihinde, rafineri mülkiyetinin kamuya ait olduğu, rafinerinin özelleştirilmesine kadar ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmının kamuya ait rafineri tarafından tutulduğu, bu nedenle gelir paylarının rafineri kullanımına bırakıldığı hususları

dikkate alındığında, özelleştirme sonrası değiştirilmeyen ve halen yürürlükte olan “*Ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmı rafinericiler tarafından tutulur ve tamamlayıcı kısmın edinilmesi nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu kısım stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilâve edilen (Kurul tarafından azami 10 ABD Dolar/ton'a kadar belirlenir.) ve rafinericilerin kullanımında kalan gelirler ile karşılanır.*” şeklindeki düzenlemenin ihtilaflara yol açabileceği değerlendirilmiştir.

Yukarda verilen mevzuat ve yapılan açıklamalar dikkate alındığında ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmını karşılamak için akaryakıt ve LPG maliyetlerine eklenerek tüketicilerden tahsil edilen tutarların özel rafinericiler yerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bağlı kuruluşu olan Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne bırakılmasının uygun olacağı, bunu teminen ve yine gelir paylarının tahsiline yönelik (özel kanunlarında 6183 sayılı kanuna göre tahsil edileceği belirtilen alacakların mahiyetleri ne olursa olsun 6183 sayılı kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edileceği hususu dikkate alındığında), 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu’nda değişiklik için girişimde bulunulmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

BULGU 3: Dağıtım Şirketlerinin Düzenlediği İhalelere, Bu Şirketlerin Hisselerini Devralan ve Ayrı Tüzel Kişiliği Bulunan Şirketlerin Ortağı Şirketlerin Katılabilmesi

Dağıtım şirketlerinin ihalelerine bu şirketleri yöneten ve ayrı birer tüzel kişiliği olan şirketlerin ortak olduğu şirketlerin katılabildiği, ihale sonucunda imzalanan sözleşme bedelinin yatırım tutarını oluşturduğu ve tarife yoluyla en nihayetinde tüketicilerden alındığı dikkate alındığında, rekabet ortamının daha sağlıklı oluşturulmasını elzem olduğu anlaşılmıştır.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 03.03.2001 tarih ve 24335 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 4628 sayılı Kanunun yayımlanmasından sonra özelleştirmeye hız kazandırılması ve belirsizliklerin giderilmesi amacıyla “Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi” hazırlanmış, Yüksek Planlama Kurulunun 17.03.2004 tarih ve 2004/3 sayılı Kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu belgede, özelleştirmelerin 4628 sayılı Kanun gereği 4046 sayılı Kanun kapsamında yürütülmesi hususu ile elektrik dağıtımının özelleştirilmesinde uyulacak bazı kurallar ve eylem planı yer almıştır.

Eylem planı çerçevesinde, bağlı ortaklıkların ana sözleşmeleri 4046 sayılı Kanuna göre yeniden düzenlenmiş, bağlı ortaklıklar bağlı anonim şirketler haline getirilmiş, ana sözleşme

değişiklikleri Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 13.08.2004 tarihinde onaylanmıştır.

13.08.2004 tarihinden itibaren anonim şirketlere dönüşen, sermaye ve malvarlıklarının tamamı TEDAŞ'a ait olan söz konusu Elektrik Dağıtım Şirketleri(EDAŞ) ile TEDAŞ arasında 24.07.2006 tarihinde İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalanmıştır.

4046 sayılı Kanun çerçevesinde yürütülen söz konusu elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesinde, şirket sermayelerindeki %100 oranındaki TEDAŞ hisseleri blok olarak satılırken, şirketlerin faaliyet alanında bulunan mevcut dağıtım hatları, dağıtım tesisleri ve bunların işletilmesi için varlığı zorunlu diğer taşınmazların mülkiyetleri TEDAŞ'ta bırakılmıştır.

Özelleştirme sonrasında Elektrik Dağıtım Şirketleri tüzel kişiliklerini ve ticaret ünvanlarını korumuş, hisseleri devralan ve ayrı tüzel kişiliği olan şirketler, Elektrik Dağıtım Şirketlerini yönetme yetkisini elde etmişlerdir.

Elektrik Dağıtım Şirketleri dağıtım lisansı kapsamındaki faaliyetlerini 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Satın Alma ve Satış İşlemleri Uygulama Yönetmeliği ve sair mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirmektedirler.

02/01/2014 tarih ve 28870 Sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliği" nin "Dağıtım şirketlerinin yükümlülüğü" başlıklı 21'inci maddesinde:

"...

(2) *Dağıtım şirketi, 4/4/2006 tarihli ve 26129 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Elektrik Enerjisi Talep Tahminleri Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca talep tahminlerini hazırlamakla yükümlüdür. Talep tahminleri doğrultusunda yatırım planını hazırlar.*" , "Planlama esasları" başlıklı 22'nci maddesinde:

"1) Dağıtım sistemi yatırım planı, aşağıdaki esaslar dikkate alınarak planlanır.

a) Talep tahminleri esas alınmak suretiyle talebin karşılanması.

...

ç) *Düşük maliyetle yüksek hizmet kalitesinin sağlanması.*” denilerek, yatırım planlamasında düşük maliyetle yüksek hizmet kalitesinin sağlanması hedeflenmiştir.

Dağıtım şirketi tarafından hazırlanarak Kurul tarafından onaylanan yatırım planlarının, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği ve ilgili tebliğleri çerçevesinde yürürlüğe konulan uygulama dönemi süresi için uygulanacağı, aynı yönetmeliğin 23’üncü maddesinde belirtilmiştir.

2020 yılında yürürlükte olan “Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği” nin (22/09/2015 tarih ve 29453 sayılı R.G) “Dağıtım tarifesi” başlıklı 9’uncu maddesinde:

“(1) Dağıtım tarifesi; dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller ile tarifenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslardan oluşur.

(2) Dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller, dağıtım şirketlerinin dağıtım faaliyetlerini yürütebilmesi için gerekli olan maliyetlerden hareketle belirlenir. Bu kapsamda; dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedellerinin belirlenmesinde, dağıtım faaliyetinin yürütülmesi kapsamında gerekli olan yatırım harcamaları ile yatırım harcamalarına ilişkin makul getiri, sistem işletim maliyeti, teknik ve teknik olmayan kayıp maliyeti, kesme- bağlama hizmet maliyeti, sayaç okuma maliyeti, reaktif enerji maliyeti ve iletim tarifesi kapsamında ödenen tutarlar gibi tüm maliyet ve hizmetler dikkate alınır...” denilmiştir.

Ayrıca iletim ve dağıtım tarifelerinde yer alan fiyatların doğrudan tüketicilere ya da tüketicilere yansıtılmak üzere ilgili tüketiciye enerji temin eden tedarikçiye faturalanacağı söz konusu Tarifeler Yönetmeliği’nin 31’inci maddesinde açıkça hüküm altına alınmıştır.

01/01/2021 tarihinden itibaren aynı ismi taşıyan “Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği” (19/06/2020 tarih, 31160 sayılı R.G) yürürlüğe girmiş, benzer düzenlemeler bu yönetmelikte de yapılmıştır. Yönetmeliğin 9’uncu maddesinde:

“(1) Dağıtım tarifesi; elektrik enerjisinin dağıtım sistemi üzerinden naklinden yararlanan kullanıcılara eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller ile tarifenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslardan oluşur.

(2) Dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller, ilgili dağıtım şirketi için belirlenen verimlilik hedefine ulaşması ölçüsünde, dağıtım faaliyetinin yürütülmesi kapsamında gerekli olan yatırım harcamaları ile yatırım harcamalarına ilişkin makul bir getiri, sistem işletim maliyeti, teknik ve teknik olmayan kayıp maliyeti, kesme- bağlama hizmet maliyeti, sayaç okuma maliyeti, reaktif enerji maliyeti ve iletim tarifesi kapsamında ödenen tutarlar gibi dağıtım faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetler dikkate alınarak belirlenir.” denilmiş olup, 26’ncı maddede: “*İletim ve dağıtım tarifelerinde yer alan fiyatlar, doğrudan*

kullanıcıya veya kullanıcıya fatura edilmek üzere ilgili kullanıcıya enerji tedarik eden lisans sahibi tüzel kişilere fatura edilir.” ifadelerine yer verilmiştir.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, uygulama dönemini kapsayacak şekilde hazırlanan ve yıllık yatırım hedeflerini de içeren yatırım planlarının, elektrik dağıtım şirketlerince hazırlanarak Kurul tarafından onaylanacağı, yatırım planlamasında düşük maliyetle yüksek hizmet kalitesinin sağlanmasının asıl olduğu, gerçekleşen yatırım maliyetlerinin doğrudan kullanıcılara yansıtılacağı anlaşılmaktadır.

Dağıtım şirketlerinin sistem işletim gelir gereksinimi yatırım harcamaları dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Zira “Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ” in (19 /11/2020 tarihli R.G) tanımlar başlıklı 4. maddesinde “*jjj) Sistem işletim gelir gereksinimi: Dağıtım şirketlerinin kayıp enerji ve genel aydınlatma amaçlı enerji tedariki faaliyeti kapsamında oluşan maliyetleri hariç, dağıtım faaliyetini yürütebilmesi için katlanacağı yatırım ve işletme gideri niteliğindeki maliyetleri karşılamak amacıyla belirlenen gelir gereksinimi,*” denilmiştir.

Yukarıda verilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında, yatırım harcamalarının tüketicileri ve elektrik dağıtım şirketlerini ilgilendiren iki ayrı yönünün olduğu anlaşılmaktadır.

Tüketiciler açısından, gerçekleşen yatırım harcamaları dağıtım tarifesinde yer alan bir unsur olarak birim elektrik fiyatının bir parçasını oluşturmakta ve tüketicilerce ödenmektedir. Dağıtım tarifesine yansıyan yatırım tutarları ne kadar yüksek olursa tüketicinin ödeyeceği birim fiyat tutarı da o kadar artmaktadır.

Elektrik dağıtım şirketleri açısından yatırım harcamaları, üzerinden makul getiri hesaplanarak gelir gereksinim tutarına dahil edilen ve tüketicilere yansıtılarak tahsil edilen bedeldir. Yıllık yatırım harcamaları ne kadar yüksek olursa planlanan yıllık yatırım hedeflerine ulaşmak o kadar kolaylaşmaktadır.

Yapılan açıklamalardan yatırım harcamalarına ilişkin satın alma ve ihale prosedürlerinin tüketici ve dağıtım şirketi açısından önemi ortaya çıkmaktadır. Satın alma işlemleri “Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Satın Alma-Satma ve İhale Prosedürlerinin Hazırlanması ve Uygulanması Yönetmeliği” (29/12/2020 tarihinde yürürlükten kalkmıştır) ve “Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Satın Alma ve Satış İşlemleri Uygulama Yönetmeliği” (01/01/2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir) hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

2020 yılında yürürlükte olan Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Satın Alma-Satma ve İhale Prosedürlerinin Hazırlanması ve Uygulanması Yönetmeliği’nin 9’ uncu maddesinde “...3) *Dağıtım şirketlerinin yapacağı ihalelere, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yasaklı olarak belirlenen firmalar katılamaz.*”, 01/01/2021 tarihinde yürürlüğe giren Elektrik Dağıtım

Şirketlerinin Satın Alma ve Satış İşlemleri Uygulama Yönetmeliği' nin 12' nci maddesinde “*(1) Dağıtım şirketlerinin yapacağı ihalelere, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yasaklı olarak belirlenen veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunan gerçek ve tüzel kişiler katılamazlar...*” denilmiştir.

Bununla birlikte, elektrik dağıtım şirketlerinin hisselerini devralarak dağıtım şirketlerini yönetme hakkı elde eden ve ayrı tüzel kişilikleri devam eden şirketlerin ortağı oldukları şirketlerin, dağıtım şirket ihalelerine girmelerini engelleyen bir düzenlemeye her iki yönetmelikte de yer verilmemiştir.

İhale sonucunda imzalanan sözleşme bedelinin yatırım harcama tutarını oluşturacağı ve tarife yoluyla tüketicilerden alınacağı dikkate alındığında, ihale sürecinde rekabet ortamının sağlıklı şekilde oluşturulması düşük maliyetle yüksek hizmet kalitesini sağlanmaya yardımcı olacaktır.

Yukarıda verilen mevzuat ve yapılan açıklamalar dikkate alındığında, ihale sürecinde rekabet ortamının sağlıklı şekilde oluşturulmasını teminen, Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Satın Alma ve Satış İşlemleri Uygulama Yönetmeliği'nde düzenleme yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

BULGU 4: İşletme Hakkı Devir Sözleşmesinde Düzenlenmeyen Kira Gelirleri Hakkında, Kurum Tarafından İdari İşlemlerle Düzenleme Yapılması

Mülkiyeti TEDAŞ'a ait olan trafo merkezleri, aydınlatma, nakil direkleri ile diğer taşınmazların, elektrik dağıtım firmaları tarafından İşletme Hakkı Devir Sözleşmesinde düzenlenmeyen kira geliri elde etmek amacıyla kullanıldıkları, elde edilen kira gelirlerinin ise Kurum tarafından çıkarılan “Dağıtım Sistemi Gelirlerinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ” ile elektrik dağıtım firmalarına bırakıldığı tespit edilmiştir.

6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun “Özelleştirme” başlıklı 18'inci maddesinde:

“...
...

(2) TEDAŞ'ın faaliyet alanında yer alan ve dağıtım faaliyeti için gerekli olan işletme ve varlıklar üzerinde, mülkiyeti saklı kalmak kaydı ile TEDAŞ ile belirlenen dağıtım bölgelerinde faaliyet göstermek üzere kurulan elektrik dağıtım şirketleri arasında işletme hakkı devir sözleşmesi düzenlenebilir.” denilerek mülkiyet hakkının TEDAŞ'a ait olduğu açıkça vurgulanmıştır.

Elektrik dağıtım sektörünün özelleştirilmesinde İşletme Hakkı Devri (İHD)'ne dayalı Hisse Satış Modeli uygulanmıştır (İHS modeli). Bu modele göre yatırımcı, ilgili bölgedeki tek elektrik dağıtım lisansı sahibi olan dağıtım şirketinin (malvarlığı ve sermayesinin tamamı başlangıçta TEDAŞ'a ait iken) hisselerini, hisse devir sözleşmesiyle, özelleştirme sonucunda devralmış ve bu hisselerin sahibi olmuştur. Ancak, yatırımcının işletme hakkını devraldığı dağıtım tesisleri ve bu tesislerin işletilmesinde varlığı zorunlu unsurlarının mülkiyeti TEDAŞ'ın uhdesinde kalmaya devam etmiştir. Yatırımcı, dağıtım şirketinin hisselerinin sahibi olarak, TEDAŞ ile imzalanmış olan İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi (İHD Sözleşmesi) çerçevesinde dağıtım varlıklarının işletme hakkını elde etmiştir.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmesinin "Sözleşmenin Konusu" başlıklı 3.1. maddesinde:

"Sözleşmenin konusu; Sözleşmede yer alan kapsam ve şartlar dahilinde, Dağıtım Bölgesindeki mevcut ve yeni yapılacak elektrik Dağıtım Sistemi'nin, Dağıtım Tesisleri'nin ve Dağıtım Tesisleri'nin işletilebilmesi için varlığı zorunlu diğer taşınır ve taşınmazların Dağıtım Faaliyeti için İşletme Hakkının Devri, bu tesislerin iyileştirilmesi ve güçlendirilmesi ile ihtiyaç duyulan yeni dağıtım hat ve tesislerinin yapımı ve Sözleşme'nin herhangi bir şekilde sona ermesinde söz konusu bütün tesislerin TEDAŞ'a veya TEDAŞ'ın belirleyeceği kuruluşa geri devredilmesi ile bu konularda Tarafların her türlü hak ve yükümlülüklerinin tespit edilmesi oluşturmaktadır." denilmiştir.

Sözleşmenin konusundan da açıkça anlaşıldığı üzere işletme hakkı, yalnızca dağıtım faaliyeti için ve sözleşmede yer alan kapsam ve şartlar dahilinde devredilmektedir.

Dağıtım faaliyetinin tanımı 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3. maddesinde yapılmıştır. Bu maddeye göre dağıtım, elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklidir.

Dağıtım faaliyeti, benzer şekilde İHDS'nin "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 2.1. maddesinde, elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden nakli olarak tanımlanmıştır.

Dolayısıyla, İHDS'yi imzalayan şirketler dağıtım tesislerinin işletme hakkını, dağıtım tesislerinin işletilebilmesi için zorunlu diğer taşınır, taşınmazların işletme hakkını ve dağıtım sisteminin işletme hakkını, sadece ve sadece 36 kV ve altı gerilim seviyesindeki elektrik enerjisinin hatlar üzerinden nakli amacıyla devralmaktadırlar.

İHDS'de, işletme hakkı devredilen varlıkların dağıtım faaliyeti dışında kullanılabileceğine dair herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bunun tam aksine işletme

hakları, sözleşmenin 5.1'inci maddesine göre, "halihazır fiili ve hukuki" durum ile devredilmektedir.

Belirtilen maddeye göre devir, "Dağıtım Bölgesinde yer alan, mülkiyeti ve/veya kullanım hakkı TEDAŞ'a ait olan dağıtım tesisleri ve dağıtım sistemi ile bunların üzerinde yer aldığı mülkiyetindeki ve/veya kullanımındaki taşınmazlar, bu taşınmazlar üzerindeki kullanım hakları, dağıtım tesislerinin gereği gibi işletilmesi için zorunluluk arz eden taşınmazlar, tesis, araç, gereç, iş makinaları, tesis cihazları ve bunların mütemmim cüzlerinin mülkiyet hakları saklı kalmak koşulu ile işletme haklarının halihazır fiili ve hukuki durum ile şirkete devredilmesidir."

İHDS' nin 5.1'inci maddesine göre devir işlemlerinde, devrin yapıldığı tarihteki hâlihazır fiili ve hukuki durumun dikkate alınması gerekmektedir.

11/8/2002 tarih ve 24843 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan, 11.08.2002 tarihinden 31.12.2015 tarihine kadar yürürlükte kalan "Dağıtım Sistemi Gelirlerinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ" de, elektrik dağıtım firmalarının dağıtım faaliyeti dışında reklam ve kira geliri elde etmelerine Kurum tarafından izin verilmemiştir.

Kurum tarafından hazırlanarak 19.12.2015 tarih, 29567 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan, 01.01.2016 tarihinden itibaren yürürlüğe giren "Dağıtım Sistemi Gelirlerinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ" ile, elektrik dağıtım firmalarının dağıtım faaliyeti dışında reklam ve kira gelirleri elde etmelerine izin verilmiş, reklam ve kira gelirleri dağıtım sistem geliri olarak kabul edilmiştir.

31/12/2020 tarihine kadar yürürlükte olan tebliğin "Diğer gelirlerin kapsamı" başlıklı 25'inci maddesi:

"(1) Dağıtım şirketleri tarafından dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller dışında kullanıcılara tahakkuk ettirilen bedeller kapsamında toplanan gelirler ile üçüncü taraflara sunulan hizmetlerden elde edilen gelirler aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

...

e) Dağıtım şirketinin bölgede işlettiği dağıtım şebekesi üzerinden elde ettiği reklam ve kira (baz istasyonu, araç, bina, arazi, veri transferi iletişim alt yapısı kullanım geliri) gelirleri gibi gelirler.

...

(4) Birinci fıkranın (a), (ç), (e), (f), (i) ve (k) bentlerinde yer alan gelirlerin %75'i ile

(h) bendinde yer alan gelirlerin %20'si gelir farkı hesaplamaları kapsamı dışında tutulur. Diğer bentlerde yer alan gelirler, tümüyle gelir farkı hesaplamalarında dikkate alınır."şeklindedir.

Tebliğin yürürlükte kaldığı 31/12/2020 tarihine kadar, kira ve reklam gelirlerinin % 25' i gelir farkı hesaplamasına dahil edilerek gelir tavanında dikkate alınmış, %75 oranına tekabül eden tutar ise, dağıtım şirketlerinin geliri olarak kalmış, tarifeyle ilişkilendirilmemiştir.

Benzer şekilde 01/01/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe giren (19/11/2020 tarih 31303 sayılı R.G) "Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ" de de reklam ve kira gelirlerine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Tebliğin "Diğer Gelirlerin Kapsamı" başlıklı 26'ncı maddesinde:

"1) Dağıtım şirketi tarafından elde edilebilecek diğer gelirler aşağıda belirtilmiştir. Söz konusu gelirlerden;

...

e) Reklam, kira ve benzeri gelirler %50;

...

oranında gelir farkı hesaplamaları kapsamı dışında tutulur." denilmiştir.

Dağıtım varlıklarının mülkiyetinin TEDAŞ'a ait olduğuna yukarıda değinilmişti. Dolayısıyla TEDAŞ'ın mülkü olan trafo merkezleri, aydınlatma ve nakil direkleri ile diğer taşınmazlar üzerindeki tasarruf yetkisi TEDAŞ'a aittir.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Mülkiyet hakkının içeriği" başlıklı 683'üncü maddesinde:

"Bir şeye malik olan kimse, hukuk düzeninin sınırları içinde, o şey üzerinde dilediği gibi kullanma, yararlanma ve tasarrufta bulunma yetkisine sahiptir." denilmiştir.

Malik, eşya üzerinde doğrudan doğruya hâkimiyet sağlar. Malik, hukuk kurallarının sınırları içerisinde kalmak şartıyla eşyadan dilediği gibi yararlanabilir, eşyayı kullanabilir, eşya üzerinde tasarrufta bulunabilir.

Anayasa'ya göre mülkiyet hakkı ancak kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlanabilir. Anayasa'nın "Mülkiyet hakkı" başlıklı 35'inci maddesinde:

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

denilmiştir.

Mülk sahibi TEDAŞ ile elektrik dağıtım şirketleri arasında imzalanan İşletme Hakkı Devir Sözleşmesinde düzenlenmeyen bir hususta, 3. şahıs konumunda olan Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumunun, tek taraflı idari işlemle (tebliğ ile) mülkiyet hakkını sınırlandırmasının mevzuata aykırı olduğu kanaatine varılmıştır.

Elektrik piyasasına ilişkin gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda düzenlenmiştir. Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde:

"Bu Kanun; elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı, toptan veya perakende satışı, ithalat ve ihracatı, piyasa işletimi ile bu faaliyetlerle ilişkili tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini kapsar."

"Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinde:

"...

ç) Dağıtım: Elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklini,

d) Dağıtım sistemi: Bir dağıtım şirketinin, lisansında belirlenmiş dağıtım bölgesinde işlettiği elektrik dağıtım tesisleri ve şebekesini,

e) Dağıtım şirketi: Belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımı ile iştigal eden tüzel kişiyi,

f) Dağıtım tesisi: İletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğinden, alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktalarına kadar, bina giriş ve sayaç arası hariç, elektrik dağıtımı için teçhiz edilmiş tesis ve teçhizat ile dağıtım şirketince teçhiz edilen ya da devralınan sayaçları,

...

bb) Piyasa: Üretim, iletim, dağıtım, piyasa işletimi, toptan satış, perakende satış, ithalat ve ihracat faaliyetleri ile bu faaliyetlere ilişkin iş ve işlemlerden oluşan elektrik enerjisi piyasasını,

...

ff) Tarife: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin iletimi, dağıtımı ve satışı ile bunlara dair hizmetlere ilişkin fiyat, hüküm ve şartları içeren düzenlemeleri," denilmiştir.

6446 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen tanımlarından da anlaşıldığı üzere piyasa, elektrik enerjisi üretimi, iletimi, dağıtımı, piyasa işletimi, toptan satış, perakende satış, ithalat

ve ihracat faaliyetleri ile bu faaliyetlere ilişkin iş ve işlemlerden oluşmaktadır.

“Elektrik piyasası faaliyetleri” başlıklı 4'üncü maddesi ile de, piyasa faaliyetleri tadadi olarak sayılmıştır. 4'üncü madde:

“(1) Piyasada, bu Kanun hükümleri uyarınca lisans almak koşuluyla yürütülebilecek faaliyetler şunlardır:

- a) Üretim faaliyeti*
- b) İletim faaliyeti*
- c) Dağıtım faaliyeti*
- ç) Toptan satış faaliyeti*
- d) Perakende satış faaliyeti*
- e) Piyasa işletim faaliyeti*
- f) İthalat faaliyeti*
- g) İhracat faaliyeti*

(2) Piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin faaliyetlerinde uymaları gereken usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” şeklindedir.

Dağıtım faaliyetinin, dağıtım lisansı almış şirketler tarafından lisansta belirtilen bölgelerde yürütüleceği Kanun'un 9'uncu maddesinde belirtilmiştir. “Dağıtım faaliyeti” başlıklı 9'uncu maddede:

“(1) Dağıtım faaliyeti, lisansı kapsamında, dağıtım şirketi tarafından lisansında belirlenen bölgede yürütülür. ...Dağıtım şirketi, dağıtım faaliyeti dışında bir faaliyetle iştigal edemez. Dağıtım faaliyetiyle birlikte yürütülmesi verimlilik artışı sağlayacak nitelikteki piyasa dışı bir faaliyetin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.” denilmiştir.

TEDAŞ, yukarıda sayılan piyasa faaliyetlerinden hiçbirisini yürütmemekte olup söz konusu faaliyetlere ilişkin lisansı da yoktur. EPDK, 6446 Sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen maddelerinden de anlaşıldığı üzere, piyasada faaliyet gösteren tüzel kişiler ile bunların faaliyetlerine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.

Elektrik dağıtım şirketlerinin, mülkiyeti TEDAŞ'a ait olan trafo merkezleri, aydınlatma ve nakil direkleri ile diğer taşınmazları kiralama yetkisi hukuken bulunmamaktadır.

Söz konusu taşınmazların kiralanıp kiralanmayacağına mülk sahibinin karar vermesi gerekmektedir. Bu kapsamda taşınmazları üçüncü şahıslara TEDAŞ kendisi kiralayabileceği

gibi, dağıtım firmalarının (bedeli mukabilinde anlaşılması ve anlaşılan hususların işletme hakkı devir sözleşmesine yansıtılması koşuluyla) bu taşınmazları üçüncü şahıslara kiralamasına izin verebilecektir.

4628 Sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun “Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ve Kurul Başkanlığı” başlıklı 5/s bendinde:

“Mevcut sözleşmelere ilişkin olarak, bu Kanun hükümleri uyarınca rekabetçi piyasaya geçişi kolaylaştıracak hususlarda, taraflarca değerlendirilmek üzere değişiklik önerilerinde bulunmak ve mevcut sözleşmelerin ihtilafların haliine ilişkin hükümlerini ihlal etmemek kaydıyla, bu sözleşmelere ilişkin herhangi bir resmi ihtilaf halli sürecinin başlatılmasından önce, ihtilafların halli için arabuluculuk yapmak.” denilmiştir.

Kanun maddesinde açıkça belirtildiği üzere mevcut sözleşmelere ilişkin herhangi bir resmi ihtilaf süreci başlatılmadan önce, ihtilafların halli için arabuluculuk yapmak görevi EPDK’ya verilmiştir.

İşletme hakkı devir sözleşmesinde düzenlenmeyen ve taraflar arasında resmi ihtilaf çıkması muhtemel söz konusu kiralama faaliyetlerine ilişkin olarak, Kurum tarafından arabuluculuk faaliyeti yapılmasının, tarafların anlaşmaları ve anlaşılan hususları işletme hakkı devir sözleşmesine yansıtılmaları durumunda dağıtım firmalarına bırakılan gelirlerin Kurum tarafından düzenlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bakanlık Tarafından Gönderilen Denetim Raporlarında Yer Alan ve Kurumun Görev-Yetki Alanı Dışında Kalan Tespitlere İlişkin Kurum Tarafından İşlem Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu bulgu, gereğinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Bakanlık) tarafından değerlendirilmesi amacıyla 11.11.2020 tarih ve 47364 (Ek) yazı ile Bakanlığa gönderilmiştir.
İşletme Hakkı Devir Sözleşmesinde	2019	Yerine Getirildi	2020 yılı raporunda bulgu konusu yapıldı.

Düzenlenme yen Kira Gelirleri Hakkında, Kurum Tarafından İdari İşleme Düzenleme Yapılması			
Alacakların Zamanaşımı na Uğrama Riskinin Olması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Konuya ilişkin Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilileri ile birçok toplantı yapılmış olup, talebimize istinaden ilgili Bakanlık tarafından protokol taslağı ve teknik tasarım dokümanı hazırlanarak 08.12.2020 tarihinde tarafımıza gönderilmiştir. Söz konusu teknik tasarım ve protokol çalışmasına yönelik çalışmalar tarafımızca devam etmekte olup, Kurumumuzca gerekli teknik altyapının değerlendirilmesi ve geliştirilmesini müteakip sonuçlandırılması planlanmaktadır.
Talep Tahmin Raporlarının Dağıtım Şirketleri Tarafından TEİAŞ'a Gönderilme Süresine İlişkin Mevzuatta Hüküm	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Elektrik Piyasası Talep Tahminleri Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinde yer alan "Talep tahminleri, her yılın 31 Aralık tarihine kadar yayımlanır." hükmüne uygun olarak TEİAŞ'ın 2021-2030 Talep Tahminleri Raporu 17/12/2020 tarihli ve 9833 sayılı Kurul Kararı ile onaylanmıştır. 2021 yılı içerisinde söz konusu Yönetmeliğe ilişkin, bulguda belirtilen hususları da içeren değişiklik taslağının görüşe açılması planlanmaktadır.

Bulunmaması			
1			
Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Talebi Doğrultusunda TEİAŞ Tarafından Tesis Edilen Trafo Merkezlerinin Atıl Kalması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Dağıtım şirketlerinin talebi üzerine tesis edilen, dağıtım şebekesi yatırımlarının gecikmesi gibi gerekçelerle yük almayan veya sınırlı olarak yük alan TM'lerin hem yatırımların atıl kalmasına hem de yük aktarma kapasitesini sınırlandırılmasına neden olduğu TEİAŞ tarafından Kurumumuza bildirilmiştir. Bu durumun önlenmesini teminen TEİAŞ tarafından Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliğine (BSKY) dağıtım lisansı sahiplerinin talebi üzerine tesis edilen TM'lerin kullanılmasını idari, teknik ve mali yönden sağlanmasını sağlayacak düzenleme hazırlığı tamamlanmak üzere olup 2021 yılı ilk çeyreğinde tamamlanması planlanmaktadır.
Elektrik Piyasasında Üretim Lisanslarında Yıllık Lisans Bedellerinin Tahsilinde TEİAŞ Verilerinin Dikkate Alınmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Raporda belirtilen hususlar çerçevesinde, Elektrik Piyasasında 2020 yılında uygulanacak yıllık lisans bedellerinin belirlenmesinde; üretim tesislerine yönelik yıllık lisans bedeli için Brüt Üretim (İç tüketim dahil) üzerinden, dağıtım faaliyeti için ise yıllık lisans bedelleri dağıtılan (kayıp ve kaçak enerji dahil dağıtım sistemine bağlı kullanıcılara dağıtılan) enerji üzerinden belirlenmesi hüküm altına alınmıştır. Ayrıca yıllık lisans bedellerinin hesaplanmasında TEİAŞ Yük Tevzi Bilgi Sistemine girilen brüt verilerle karşılaştırma yapılacaktır.
Elektrik Dağıtım Şirketlerinin	2019	Tam Olarak	"Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Kamuoyunun bilgilendirilmesi" başlıklı 53 üncü maddesinin ikinci fıkrasının;

Elektrik Tüketimine İlişkin İnternet Sitelerinde Yayınlanan Verilerin, Kuruma Bildirilen Verilerden Farklı Olması		Yerine Getirildi	<p>“1) Bir önceki takvim yılına ait olmak üzere; ... b) Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler; 1) Bölgelerinde tüketilen toplam elektrik enerjisi miktarını, 2) Tedarikçisini seçme hakkını kullanan serbest tüketiciler tarafından tüketilen toplam elektrik enerjisi miktarını, 3) Serbest tüketici limitini geçtikleri halde tedarikçisini seçme hakkını kullanmayan tüketiciler tarafından tüketilen toplam elektrik enerjisi miktarını, her yıl Şubat ayı içerisinde Kuruma bildirmek ve internet sitesinde yayımlamak suretiyle kamuoyuna duyurmak zorundadır.”</p> <p>hükümleri kapsamında dağıtım şirketleri her yıl Şubat ayı içerisinde bölgelerinde tüketilen elektrik enerjisi miktarlarına ilişkin verileri Kurumumuza sunmak ve internet sitelerinde yayımlamakla yükümlüdür. Bu kapsamda yapılan incelemede; 21 elektrik dağıtım şirketinin 2019 yılına ilişkin tüketim verilerini 2020 yılı Şubat ayı içerisinde internet sitelerinde yayımladığı ve Kurumumuza yapılan bildirimler kapsamındaki veriler ile aralarında farklılık olmadığı tespit edilmiştir.</p> <p>21 elektrik dağıtım şirketine ayrıca 20/03/2020 tarihli ve E.14651 sayılı Daire Başkanlığımız yazısıyla; internet sitesinde yapılacak olan bilgilendirmenin “Yasal Bildirimler” adlı başlık altında ve tüketiciler tarafından kolay görülebilir bir şekilde ivedilikle düzenlenmesi hususu bildirilmiştir. Bu kapsamda, tüm dağıtım şirketlerinin söz konusu tüketim verilerini internet sayfalarında, aynı menü ve</p>
---	--	------------------	---

			standart bir başlık altında yayımlamaları sağlanmıştır. "
Elektrik Dağıtım ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği ne Göre Belirlenmesi Gereken Teknik Kalite Parametreleri, Bu Parametrelere Ait Sınır Değerler ile Uygulamaya İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	"2016-2020 yılları arasındaki tarife uygulama dönemi içerisinde yürürlükte bulunan Mülga Elektrik Dağıtım ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği'nin (Yönetmelik) 24 üncü maddesinin üçüncü fıkrası; "Cihaz tesis edilecek yerlere ilişkin olarak, dağıtım şirketi tarafından Aralık ayı sonu itibariyle güncel veriler Ocak ayı sonuna kadar Tablo 13'e uygun şekilde elektronik ortamda hazırlanmış olarak Kuruma sunulur. Bu tablodan Kurum tarafından seçilen noktalar, Mart ayının 15 inci gününe kadar dağıtım şirketine bildirilir. Dağıtım şirketi cihazları Nisan ayı içerisinde bu noktalarda tesis ederek/yer değişikliği yaparak teknik kalite ölçümlerini gerçekleştirir." hükmüne amirdir. Söz konusu hükme göre elektrik dağıtım şirketleri tarafından teknik kalite ölçüm cihazları tesis edilerek Kurum tarafından belirtilen yerlerde teknik kaliteye ilişkin ölçümler yapılmaktadır. Yönetmeliğin 24 üncü fıkrasının dördüncü fıkrası ise "Teknik Kalite Ölçüm Raporları, ölçüm yapılan noktalara ilişkin TS EN 50160:2011 standardına uygun haftalık raporlar esas alınarak, ilki cihazların tesis edilmesinden itibaren başlamak üzere Haziran, Eylül, Aralık ve Mart aylarının sonuna kadar olan müteakip dönemleri kapsayacak ve ilgili dönem sonuna kadar tamamlanan hafta verilerini içerecek şekilde dağıtım bölgesi bazında hazırlanır ve her bir dönemi takip eden ayın sonuna kadar Kuruma bildirilir." hükmünü amirdir.

			<p>Bahse konu hüküm gereği, elektrik dağıtım şirketleri Kurum tarafından belirlenen noktalarda teknik kalite ölçümlerini gerçekleştirmekte ve teknik kalite ölçüm sonuç raporlarını üçer aylık periyotlarda Enerji Piyasası Bildirim Sistemi (EBİS) üzerinden Kuruma sunmaktadır.</p> <p>Diğer taraftan, Elektrik Piyasasında Dağıtım ve Perakende Satış Faaliyetlerine İlişkin Kalite Yönetmeliği ile bu Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanan Elektrik Dağıtım Sisteminin Teknik Kalitesine İlişkin Usul ve Esaslar 29 Aralık 2020 tarihli ve 31349 sayılı 1. Mükerrer Resmi Gazete’de (https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/12/20201229M1-14.pdf) yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Usul ve Esaslar ile elektrik dağıtım şirketlerinin teknik kalite ölçümlerine devam edeceği noktaların belirlenmesine yönelik, teknik kalite parametreleri ve bu parametrelere ilişkin sınır değerler, teknik kalite ölçüm sonuçlarının raporlanması ve değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar tanımlanmıştır. Bu kapsamda belirlenen teknik kalite parametreleri, bu parametrelere ilişkin sınır değerler 01.01.2021 itibaren (4. Tarife uygulama dönemi başlangıcı) itibaren kullanılmaya başlanmıştır.”</p>
TEİAŞ Tarafından Anlaşması Feshedilen Kullanıcıların Sabit Sistem	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu eşitsizliğin giderilmesini teminen 2021 yılı içerisinde gerçekleşmesi öngörülen Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği değişikliğinde 9 uncu maddenin dördüncü fıkrasının değişikliği ile gündemde olup 2021 yılı ilk çeyreğinde gerekli düzenleme ile konu çözüme kavuşturulacaktır.

Kullanım Bedeli Ödememeleri			
Yük Alma/Atma Talimatlarına Uyulmaması Sonucu Sıfır Bakiye Düzeltme Tutarlarının Artması ve Bunun Elektrik Piyasasına Ek Maliyet Getirmesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Dengeleme Güç Piyasası (DGP) Yük Alma/Yük Atma talimatlarına uyulmamasının hangi çerçevede mevzuat ihlali kabul edileceğine dair ön çalışma Kurumumuzca yapılmış, 17/09/2020 tarihli ve E.39486 sayılı yazımız ile TEİAŞ'tan bu çerçevede kriterlerin belirlenmesi istenmiştir. TEİAŞ'ın belirlediği kriterler çerçevesinde yürütülecek denetime esas analiz çalışması yürütülmektedir. Diğer yandan 02/07/2020 tarihli ve 9422 sayılı Kurul Kararından sonra talimatlara uyulmaması durumunun azaldığı görülmektedir.